

Férfi díszruha - díszmagyar (mente, dolmány, süveg, öv és nadrág)

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	92.45.1-5 
Készítés ideje:	19. SZÁZAD VÉGE
Készítés helye:	Magyarország
Anyag:	aranszínű fémfonal; fém gomb; gumiszalag; műanyag gomb; nyírott bársony; selyemszövet
Technika:	kézzel varrott; mintásan szövött; paszománymunka; varrógéppel varrott
Méreték:	hosszúság: 98 cm hosszúság: 86 cm hosszúság: 90 cm magasság: 20 cm szélesség: 33 cm átmérő: 20 cm

A köznyelvben díszmagyarként emlegetett magyar díszruha lényegében a nemesi, főnemesi rétegek ceremonális öltözete volt. Alapjában történeti és nemzeti ihletésű viselet, hiszen a 19. századból visszatekintve a korábbi századok nemesi viseletét igyekezett utánozni, követni. A 19. század historizáló ízlésének megfelelően ismét felelevenítettek egyes 17–18. századi elemeket (a 16–17. század folyamán keleti hatásra alakult ki a történelmi magyar férfiviselet), s így jött létre az ún. díszmagyar, mely 1867-től kezdve az "úri lét" jelképévé is vált.

Egész Európa ámulatát kivívták a ragyogóan felékesített öltözékek, amikor a Millennium idején ezekben az öltözékekben jelentek meg a tehetősebb körök tagjai az ünnepségeken, nagyobb rendezvényeken, bálokon. Megcsodálták e pazar, színpompás ruhadarabokat, a bársonyból készült, aranypaszománntal ékes – gyakran vitézkötéssel díszített – mentét, a hozzá való nadrágot, az arannyal átszőtt finom selyemszövetből megvarrt s zsinórozással felékesített dolmányt, a gazdagon, dúsan díszített csizmát, süveget és a hozzá tartozó díszmagyar ékszereket: kardot, mentekötőt, övet, forgót. Az Iparművészeti Múzeum akkori főigazgatója, Radisics Jenő is szívesen viselte e díszruhát, s külföldi útjaira is magával vitte.

Irodalom

- szerző: Horváth Hilda: *Iparművészeti kincsek Magyarországon*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2000. - Nr. 52.
- Tompos Lilla: *Magyar hagyományok az öltözködésben*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. 18.
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. 126.
- Szerk.: Szilágyi András: Új szerzemények, 1992-93. *Ars Decorativa* 14, 1994. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - 215-226:222.;Nr. 14. (Pásztor Emese)

